

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ПРИРОДНИЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

Миколаївського національного університету
імені В. О. Сухомлинського

В. Д. Будак

2023 року

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ІЗ ПРОФІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ
СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

**ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА
ФОНДОВИЙ РИНОК**

Розглянуто та схвалено

на засіданні приймальної комісії

МНУ імені В. О. Сухомлинського

(протокол № 4 від «26» 04 2023
року)

МИКОЛАЇВ 2023

Прийом на навчання за ступенем магістр здійснюється на конкурсній основі за результатами фахового вступного випробування у формі тестування.

Вступники проходять тестування в обсязі діючих програм ступеня бакалавр.

Програму складено відповідно до програми підсумкової атестації бакалавра:

http://math.mdu.edu.ua/?page_id=600

Розробник програми фахового вступного випробування:

Доцент _____ І.Ю.Рудь

Завідувач кафедри _____ Н.В.Данік

Декан факультету _____ А.В.Курчатова
(відповідальний за результати роботи)

Затверджено на засіданні кафедри економіки, менеджменту та фінансів
Протокол № 10 від 28 березня 2023 року

Затверджено на засіданні Вченої ради природничого факультету
Протокол № 8 від 20 квітня 2023 року

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ	4
3. ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	5
4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	13
5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	14

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму фахового вступного випробування зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондового ринку (згідно з Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266) розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра відповідної спеціальності.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондового ринку.

Мета фахового вступного випробування перевірка рівня теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого ступеня бакалавр і формування рейтингового списку з абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондового ринку.

Вступні випробування проводяться в обсязі навчальних програм з основних дисциплін навчального плану ступеня бакалавр:

I. Фінансовий аналіз

II. Страхування

III. Банківська система

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вступник повинен знати:

- суть і значення фінансового аналізу: його основні цілі, завдання, особливості;
- економічну суть і структуру майна підприємства, методи аналізу майна підприємства;
- завдання та методологію здійснення аналізу джерел фінансування;
- принципи функціонування фінансів підприємств;
- методіку розв'язання типових для страхування ситуацій та задач;
- аналіз нормативних, законодавчих актів, які регулюють порядок укладання договорів, вирішення спірних питань з приводу виконання зобов'язань як страховиками, так і страхувальниками;
- суть, значення і правову основу діяльності банківських систем;
- елементи банківських систем та основні вимоги до них;
- загальну концепцію банківських систем;
- інструменти безготівкових розрахунків, організацію розрахунків тощо;
- зміст і основи нормативно-правових документів, що регулюють діяльність учасників банківських систем в Україні;
- механізм дії зарубіжних банківських систем.

Вступник повинен вміти:

- збирати, обробляти, використовувати дані обліку, звітності, інших джерел інформації для проведення аналітичних досліджень, оцінки виконання бізнес-планів;
- виявляти динаміку основних показників фінансово-господарської діяльності, з'ясувати закономірності, причини та фактори, що спричинили вплив на їх розмір, зміну;
- робити економічно грамотні аналітичні висновки, виявляти невикористані резерви та вносити пропозиції, спрямовані на підвищення ефективності господарювання;
- обирати оптимальні рішення щодо управління фінансовими ресурсами;
- оцінювати ефективність страхових програм з урахуванням можливих ризиків;
- аргументувати основні напрямки та шляхи активізації страхового процесу;
- вільно орієнтуватися в теоретичних та практичних проблемах банківництва;

- вміло використовувати методи і процедури розрахунку економічних нормативів комерційних банків;
- прогнозувати і знаходити шляхи підвищення ефективності діяльності комерційних банків;
- розробляти і приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо інвестиційного портфеля комерційного банку;
- формувати та обґрунтувати власну думку про стан фінансової звітності та фінансовий стан суб'єктів банківництва.

3. ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Програма навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз»

Тема 1. Значення і теоретичні засади фінансового аналізу

Сутність і значення фінансового аналізу: його основні цілі, завдання, особливості. Методологічні принципи і логіка аналітичної роботи фінансової сфери підприємства. Предмет, об'єкт та суб'єкти фінансового аналізу.

Види фінансового аналізу. Класифікація економічних показників, що використовуються у фінансовому аналізі. Класифікація методів аналізу: формалізовані і неформалізовані методи аналізу. Сучасна методика оцінювання фінансових звітів: горизонтальний, вертикальний, порівняльний, факторний методи фінансового аналізу, метод відносних показників.

Порівняння в аналізі фінансово-господарської діяльності підприємства. Моделювання та аналіз факторних систем фінансових показників.

Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу

Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу підприємства. Мета фінансової звітності. Основні вимоги, що висуваються до складання фінансової звітності. Види взаємозв'язку фінансової звітності.

Зміст, структура, призначення основних форм фінансової звітності. Склад і структура бухгалтерського балансу, його значення для фінансового аналізу.

Зміст та методологія здійснення експрес-аналізу фінансового стану підприємства.

Методи фінансово-аналітичного оцінювання балансу підприємства. Аналіз валюти балансу.

Специфіка інформаційного забезпечення фінансового аналізу в окремих галузях, сферах діяльності та на підприємствах різних форм власності.

Показники статистичної звітності та управлінського бухгалтерського обліку, які використовуються у фінансовому аналізі.

Роль та місце вибіркового обстеження і експертних оцінок у поглибленому фінансовому аналізі.

Тема 3. Аналіз майна підприємства

Економічна сутність і структура майна підприємства. Методи аналізу майна підприємства. Порівняльний аналіз динаміки складу і структури активів підприємства.

Завдання, основні напрямки та інформаційне забезпечення аналізу необоротних активів. Аналіз наявності та стану основних фондів і нематеріальних активів.

Аналіз ефективності використання нематеріальних активів та основних фондів. Оцінка впливу ефективності використання нематеріальних активів на фінансові результати діяльності підприємства. Факторний аналіз фондівіддачі. Аналіз резервів збільшення випуску продукції та фондівіддачі.

Тема 4. Аналіз оборотних активів

Зміст, завдання та основні напрямки аналізу оборотних активів. Аналіз забезпеченості підприємства оборотними коштами. Оцінка залежності ризику втрати ліквідності й ефективності від величини поточних активів. Аналіз джерел формування, структури та розміщення оборотного капіталу.

Сутність, цілі, основні завдання та напрямки аналізу виробничих запасів. Аналіз забезпеченості підприємства виробничими запасами. Аналіз оборотності товарно-матеріальних цінностей.

Основні завдання та методологія здійснення аналізу дебіторської заборгованості. Аналіз дебіторської заборгованості за строками виникнення і погашення. Аналіз оборотності дебіторської заборгованості. Аналіз ефективності використання оборотного капіталу. Класифікація факторів, що впливають на швидкість оборотності.

Тема 5. Аналіз джерел формування капіталу підприємства

Завдання та методологія здійснення аналізу джерел фінансування. Аналіз динаміки складу і структури джерел фінансових ресурсів. Фактори, що впливають на співвідношення власних і залучених коштів. Оцінка ефективності управління структурою капіталу на основі фінансового левериджу.

Аналіз вартості капіталу. Ціна основних джерел фінансування діяльності підприємства. Методичний інструментарій оцінки вартості окремих елементів власного і залученого капіталу. Оцінка середньозваженої та граничної вартості капіталу.

Оцінка ефективності використання власного і залученого капіталу. Ефект фінансового важеля. Оцінка впливу структури активів і пасивів на рентабельність власного капіталу. Аналіз ефективності кредитних відносин підприємства з комерційними банками.

Аналіз складу, структури, оборотності кредиторської заборгованості. Оцінка вартості внутрішньої кредиторської заборгованості.

Тема 6. Аналіз грошових потоків

Економічна сутність, цілі та значення фінансового аналізу в процесі управління грошовими активами. Техніка та порядок попереднього аналізу грошових коштів.

Класифікація вхідних та вихідних грошових потоків у господарській, фінансовій та інвестиційній діяльності підприємства. Прямий та непрямий методи оцінки руху грошових коштів: способи здійснення, їх переваги і недоліки. Основні причини невідповідності величин грошових потоків сумі отриманого прибутку.

Оцінка стратегії управління грошовими потоками: зміст та послідовність її здійснення. Сутність та основні етапи перспективного аналізу грошових потоків. Аналіз забезпеченості підприємства грошовими коштами: моделі Баумоля і Міллера Орра.

Тема 7. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємств

Сутність ліквідності і платоспроможності та їх значення при оцінці фінансового стану підприємства.

Зміст та послідовність аналізу ліквідності підприємства; основні стадії її оцінки:

- оцінка свободи в розпорядженні активами;
- оцінка можливості швидкої втрати цінностей унаслідок їх морального або фізичного псування;
- оцінка доступності активів для поточного розпорядження;
- оцінка наявності умовних зобов'язань.

Класифікація активів за ознакою ліквідності і пасивів за ознакою терміновості погашення. Фактори, що впливають на пропорції груп поточних активів із різним ступенем ліквідності. Зіставлення елементів активів із відповідними елементами пасиву – основний спосіб оцінки ліквідності підприємства.

Система показників ліквідності: методика їх розрахунку, економічна інтерпретація. Основні фактори, що впливають на підвищення ліквідності.

Власний оборотний капітал – абсолютний показник ліквідності і платоспроможності; основні етапи його аналізу.

Зміст та основні напрямки здійснення аналізу платоспроможності підприємства:

- оцінка якісного складу оборотних активів і поточних пасивів;
- оцінка швидкості обороту поточних активів і її відповідність швидкості обороту поточних пасивів;
- оцінка облікової політики статей активів і пасивів.

Система критеріїв оцінювання платоспроможності підприємства.

Показники низької платоспроможності, можливості її відновлення (втрати). Умови визнання підприємства неплатоспроможним.

Тема 8. Аналіз фінансової стійкості підприємств

Сутність фінансової стійкості та стабільності підприємства. Основні фактори, що впливають на стійкість фінансового стану підприємства. Заходи зміцнення фінансової стійкості підприємства. Вплив структури активів і пасивів на характеристику фінансової стійкості підприємства. Оцінка впливу ефективності використання необоротних і оборотних активів на стійкість фінансового стану підприємства. Кількісна оцінка фінансової стійкості з позиції:

а) структури джерел коштів;

б) витрат, пов'язаних з обслуговуванням зовнішніх джерел.

Відносні показники фінансової стійкості: методика їх розрахунку, економічна інтерпретація. Класифікація джерел коштів для аналізу фінансової стійкості підприємства. Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості. Типи фінансової стійкості. Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства.

Тема 9. Аналіз кредитоспроможності підприємства

Сутність кредитоспроможності та необхідність її оцінювання. Законодавчо-правове забезпечення. Методика оцінки кредитоспроможності позичальника юридичної особи. Оцінка кредитних можливостей підприємства. Порівняльний аналіз умов надання та отримання кредиту. Зарубіжний досвід використання комплексних моделей.

Тема 10. Аналіз ділової активності підприємств

Оцінка ринкової позиції підприємства: аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища. Схема комплексного аналізу ефективності господарської діяльності.

Аналіз виробництва і реалізації продукції. Аналіз можливостей використання резервів зростання обсягів виробництва продукції.

Аналіз собівартості продукції. Аналіз загальних факторів зміни собівартості за статтями.

Аналіз собівартості одиниці продукції. Аналіз динаміки показників собівартості продукції.

Аналіз резервів зниження собівартості.

Основні фактори розвитку підприємства, кількісна оцінка їх впливу. Коефіцієнт стійкості економічного зростання підприємства.

Оцінка економічної динаміки суб'єкта господарювання.

Тема 11. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства

Вертикальний та горизонтальний аналізи формування фінансових результатів підприємства. Значення та завдання аналізу.

Аналіз рівня, динаміки та структури фінансових результатів діяльності підприємства. Оцінка якості прибутку.

Факторний аналіз прибутку від операційної діяльності. Система «директ-костінг» як теоретична база аналізу витрат і оптимізації прибутку. Граничний аналіз та оптимізація витрат, обсягу реалізації і прибутку. Аналіз умов беззбитковості підприємства.

Зміст, завдання та інформаційна база аналізу розподілу та використання прибутку. Аналіз формування чистого прибутку. Аналіз впливу використання прибутку на фінансовий стан підприємства.

Факторний аналіз показників рентабельності.

Аналіз збільшення суми прибутку та рентабельності.

Тема 12. Аналіз інвестиційної активності підприємств

Інвестиції, їх класифікація, види, взаємозв'язок. Аналітичний метод розрахунку рентабельності інвестицій.

Поняття інвестиційного проекту та етапи його здійснення. Основні завдання та методи оцінки інвестиційних проектів. Факторний аналіз структури довгострокових інвестицій та джерел їх фінансування.

Аналіз альтернативних проектів. Аналіз інвестиційних проектів в умовах інфляції і ризику.

Методика здійснення аналізу інвестиційної чутливості проекту. Ранжування конкуруючих інвестиційних проектів. Оптимізація розподілу інвестицій по декількох проектах. Оцінка інвестицій в інноваційну діяльність підприємства.

Аналіз факторів, які впливають на формування потреби в додаткових капіталовкладеннях. Оцінка показників: відносної забезпеченості підприємства основними фондами, інвестиційної активності, інноваційної відповідності.

Аналіз інвестицій в облигації та акції.

Тема 13. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємств

Значення та необхідність комплексної оцінки фінансового стану підприємства.

Методи узагальнюючої оцінки фінансового стану підприємства. Методика комплексної оцінки ефективності господарської діяльності.

Узагальнюючі критерії оцінки кредитоспроможності підприємств.

Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості підприємств. Нефінансові показники регулятивності та соціальної значущості діяльності підприємств.

Методи рейтингової оцінки фінансового стану підприємства.

Програма навчальної дисципліни «Страховання»

Тема 1. Суть принципи і роль страхування та його класифікація

Об'єктивна необхідність страхового захисту, суть, функції, принципи та роль страхування в сучасному суспільстві. Сутність страхування і його місце в системі економічних категорій. Функції страхування. Принципи страхування. Роль страхування в умовах ринкової економіки.

Класифікація страхування за організаційними принципами та об'єктами страхування.

Класифікація за формами проведення страхування. Класифікація за родом небезпек.

Класифікація страхування за історичною та юридичною ознаками.

Тема 2. Страхові ризики та їх оцінювання

Поняття ризику та його особливості. Дослідження сутності ризику. Види ризиків. Класифікація ризиків на основі різноманітних критеріїв: за походженням, за об'єктами, за обсягом, за наслідками.

Управління ризиками форми протидії ризикам і ліквідація їх негативних наслідки. Місце страхування в управлінні ризиками.

Ризики які супроводжують страховий бізнес та шляхи управління ними.

Тема 3. Страховий ринок та державне регулювання страхової діяльності

Загальна структура сучасного страхового ринку. Структурні елементи страхового ринку та взаємозв'язки між ними. Страхові та не страхові посередники і задачі які вони виконують на страховому ринку. Чинники які сприяли розвитку сучасного страхового ринку України.

Процес створення страхових компаній. Страхування як частина фінансово-кредитної сфери країни і потреба державного регулювання діяльності страховиків з метою забезпечення стабільного функціонування страхового ринку. Загальний стан законодавчої бази України, яка регулює страхові відносини. Органи державного нагляду за страховою діяльністю. Його основні функції.

Тема 4. Страхова організація

Страхова організація. Її організаційні форми. Порядок створення, функціонування та ліквідація страхових компаній. Товариства взаємного страхування. спеціалізація страховиків. Умови залучення іноземних інвесторів до створення страхових організацій. Ресурси страховика: фінансові, матеріальні, трудові, інформаційні.

Структура страхових компаній. Центральний офіс. Філії та представництва. Управління страховою компанією.

Тема 5. Особисте страхування

Страхування життя як найважливіша підгалузь особистого страхування. Обсяг страхової відповідальності та контингент страхувальників та застрахованих.

Різновиди страхування життя.

Страхування від нещасних випадків: обов'язкове та добровільне. Медичне страхування. Страхування пенсій.

Тема 6. Майнове страхування

Страхування майна юридичних осіб: основні види ризиків, умови відшкодування збитків. Особливості страхування майна сільськогосподарських підприємств страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, страхування тварин, страхування будівель та іншого майна. Страхування технічних ризиків.

Транспортне страхування: страхування вантажів при перевезенні транспортним засобом, страхування автотранспортних засобів, суден, авіаційного страхування.

Страхування майна фізичних осіб: будівель, домашнього майна, тварин та іншого майна.

Страхування кредитних та фінансових ризиків: взаємовідносини сторін при делькредерному та гарантійному страхуванні.

Тема 7. Страхування відповідальності

Об'єкти страхуванні відповідальності.

Страхування вільної відповідальності власників транспортних засобів. Моторне (транспортне) страхове бюро України та його функції. Страхування відповідальності інших видів транспорту. Страхування професійної відповідальності. Страхування відповідальності за забруднення довкілля. Страхування відповідальності довкілля.

Тема 8. Перестрахування та співстрахування

Сутність та роль перестрахування. Методи перестрахування. Факультативне перестрахування. Облігаторне перестрахування.

Форми проведення перестраховальних операцій. Пропорційне перестрахування квотні й ексцедентні договори, їх переваги та вади. Непропорційне перестрахування на базі ексцеденту збитку, на базі ексцеденту збитковості.

Співстрахування і його особливості.

Тема 9. Доходи, витрати і прибуток страховика

Фінансові основи страхової діяльності.

Страхові тарифи як основа для розрахунку страхової премії. Методики розрахунку страхового тарифу. Доходи страховика та його складові. Доходи від інвестування власних та залучених коштів. Витрати страховика та їх структура. Прибуток страховика та обчислення прибутку від страхової діяльності.

Тема 10. Фінансова надійність страховика

Структура фінансів страховика й характеристика його матеріальних коштів.

Методики дослідження фінансової результативності страхових операцій. Рівень виплат та рентабельність страхових операцій.

Формування та розміщення страхових резервів які забезпечують фінансову стійкість страхових компаній. Технічні резерви та їх структура. Метод розрахунку технічних резервів. Платоспроможність страховика й умови її забезпечення. Фактичний та нормативний запаси платоспроможності.

**Програма навчальної дисципліни
«Банківська система»**

Тема 1. Сутність банківської системи України

Банківська система: сутність, принципи побудови та функції. Організація і функціонування провідних банківських систем зарубіжних країн. Еволюція банківської справи. Становлення та розвиток банківської системи України.

Тема 2. Центральний банк у банківській системі країни

Центральні банки в зарубіжних країнах. Національний банк України та грошово-кредитна політика. Система електронних платежів Національного банку України (СЕП).

Тема 3. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Функції банків.

Фінансові посередники на грошовому ринку. Сутність поняття «банк». Види комерційних банків. Функції банків. Види банківських операцій. Порядок реєстрації комерційного банку та ліцензування його діяльності.

Тема 4. Операції банків по обслуговуванню платіжного обігу

Основи організації грошових розрахунків та порядок оформлення розрахункових документів. Форми безготівкових розрахунків та їх характеристика. Порядок відкриття рахунків у банках. Організація готівкових грошових розрахунків.

Тема 5. Пасивні операції банків по залученню та запозиченню коштів

Капітал комерційного банку, його склад та структура. Власний капітал комерційного банку та його формування. Залучений капітал комерційного банку та його характеристика. Управління залученим капіталом комерційного банку.

Тема 6. Активні операції комерційних банків. Кредитні операції

Поняття банківського кредиту та його класифікація. Кредитна угода та етапи процесу кредитування. Способи нарахування відсотків за кредитами. Формування та використання резерву на покриття можливих втрат за позиками комерційних банків.

Тема 7. Особливості операцій з надання і погашення окремих видів кредитів

Методи кредитування клієнтів банку. Форми позичкового рахунку. Окремі види кредитних операцій.

Тема 8. Операції банків з цінними паперами

Поняття та види банківських інвестицій. Діяльність комерційного банку на ринку цінних паперів. Посередницькі операції комерційного банку на фондовому ринку.

Тема 9. Операції банків в іноземній валюті

Здійснення розрахунків в іноземній валюті по зовнішньоекономічних угодах. Фінансування експортно-імпорتنих угод. Посередницькі операції комерційних банків з іноземною валютою.

Тема 10. Фінансовий аналіз діяльності комерційних банків

Сутність фінансового аналізу діяльності комерційних банків. Аналіз фінансового стану банків. Аналіз фінансових результатів діяльності банків. Аналіз ефективності діяльності комерційних банків. Економічні нормативи регулювання діяльності комерційних банків.

Тема 11. Банківська статистика

Предмет, метод і завдання банківської статистики. Статистика ресурсів комерційного банку. Статистика доходів і витрат банку.

Тема 12. Сучасний інструментарій аналізу банків

Стратегії та моделі управління активами і пасивами банку. Декомпозиційний аналіз прибутковості власного капіталу банку. Показник GAP як індикатор чутливості балансу. Аналіз дюрації та імунізація балансу банку. Стратегії управління валютним ризиком банку.

Тема 13. Банківський менеджмент

Основи банківського менеджменту. Банківський менеджмент за спрямуванням управлінських рішень. Організація контролю банківської діяльності. Процес управління інформаційними технологіями та організація ефективних систем безпеки захисту інформації.

Тема 14. Регулювання, нагляд і контроль банківської діяльності

Основи регулювання, нагляду та контролю банківської діяльності. Особливості розробки стандартів Базельського комітету з питань банківського нагляду. Фінансовий механізм державного регулювання банківської діяльності в Україні.

Тема 15. Фінансовий моніторинг банківської діяльності

Поняття та структура функціонування системи фінансового моніторингу в Україні. Суб'єкти первинного та державного фінансового моніторингу. Сутність та засоби легалізації доходів,

отриманих злочинним шляхом, та відмивання грошей. Міжнародне регулювання боротьби з відмиванням грошей.

Тема 16. Фінансова безпека банківського сектору

Сутність фінансової безпеки банківського сектору. Методичний інструментарій забезпечення фінансової безпеки банків. Моральні ризики й асиметрія інформації в банківській діяльності та методи їх мінімізації.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування.

Для проведення тестування формуються екзаменаційні групи в порядку реєстрації документів. Список допущених до тестування ухвалюється рішенням приймальної комісії, про що складається відповідний протокол.

Голова фахової атестаційної комісії, який відповідає за проведення вступного випробування, попередньо складає необхідні екзаменаційні матеріали: програми фахових вступних випробувань, тестові завдання, критерії оцінювання відповіді вступника.

Тестові завдання складаються відповідно до Програм фахових вступних випробувань. Програми фахових вступних випробувань оприлюднюються на офіційному сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського (<http://www.mdu.edu.ua>).

Фахове вступне випробування проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.

Розклад фахових вступних випробувань, що проводяться МНУ імені В. О. Сухомлинського, затверджується головою Приймальної комісії і оприлюднюється шляхом розміщення на веб-сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського та інформаційному стенді Приймальної комісії не пізніше ніж за три дні до початку прийому заяв та документів для вступу на навчання за відповідними ступенями та формами навчання.

На тестування вступник з'являється з паспортом.

Вступник одержує варіант завдання, який містить 20 тестових завдань, для кожного з яких передбачено 4 варіанти відповідей.

Абітурієнту необхідно для кожного завдання знайти правильну відповідь і позначити її у картці відповідей у рядку, який відповідає номеру цього завдання. Кожне завдання передбачає один правильний варіант відповіді. На виконання тестового завдання відводиться 2 астрономічні години (120 хвилин).

За результатами вступних випробувань проводиться оцінка рівня фахових знань за наступними критеріями:

Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100-200
0	не склав
1	не склав
2	не склав
3	не склав
4	не склав
5	100
6	107
7	114
8	121
9	128
10	135
11	142
12	149
13	156

14	163
15	170
16	176
17	182
18	188
19	194
20	200

Апеляція вступника щодо екзаменаційної оцінки (кількості балів), отриманої на вступному випробуванні у МНУ імені В. О. Сухомлинського, повинна подаватись особисто вступником не пізніше наступного робочого дня після оголошення екзаменаційної оцінки.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Фінансовий аналіз

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями) URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями) URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Дєєва Н.М. Фінансовий аналіз: навч. посіб./ Н.М.Дєєва, О.І.Дедіков. К.: ЦУЛ,2007.- 323с.
4. Загурський О.М. Фінансовий аналіз: кредитно-модульний курс. Навч. посіб.- К.:ЦУЛ, 2013.- 472с.
5. Корнева Н.О., Данік Н.В., Рудь І.Ю. Навчальний посібник «Фінансовий аналіз» Миколаїв: Іліон. – 2016. – 220
6. Методичні рекомендації до виконання практичних занять з дисципліни «Фінансовий аналіз»/ Уклад.: Н.О. Корнева – Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського – 2019. – 102 с
7. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки. Затв.наказом М-ва фінансів України від 14.02.2006 №170. URL : www.rada.gov.ua
8. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій від 5.08.1997 №288/2092 URL : www.rada.gov.ua
9. Павловська О.В. Фінансовий аналіз: навч.-метод. посіб для самостійного вивчення дисц. / О.В.Павловська, Н.М.Притуляк, Н.Ю. Невмержицька. К.: КНЕУ, 2002. 388с.
10. Подольська В.О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. /В.О. Подольська, О.В.Яріш.- К.: ЦУЛ, 2007.- 480с.
11. Салига С.Я. Фінансовий аналіз: навч. посіб./С.Я.Салига.- К.: ЦУЛ, 2006.-208с.
12. Фінансовий аналіз: навч. посіб/ Під керівництвом авт. кол. М.Д.Білик, О.В.Павловська.-К.:КНЕУ, 2005.-592с.
13. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2002.- 360с.
14. Дєєва Н.М., Дедіков О.І. Фінансовий аналіз. Навч. Посібник. К.: ЦУЛ, 2007.-328с.
15. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз.- 2-ге вид. К.: МАУП, 2001. 152с.
16. Старостенко Г.Г., Мірко Н.В. Фінансовий аналіз: Навч. Посбник. К.: Центр навчальної літератури, 2006.-224с.
17. Шморгун Н.П., Головка І.В. Фінансовий аналіз: Навч. Посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006.-528с.
18. Фролова Т.О. Фінансовий аналіз: Навчально - методичний посібник для самостійного вивчення і практичних завдань: К.: Вид-во Європейського університету, 2005. 253с.

Страховання

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями) URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями)/ URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII (зі змінами та доповненнями) URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
4. Про затвердження Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті: Постанова КМУ від 14.08.1996 р. № 959 (зі змінами та доповненнями) URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-96-п>.
5. Про затвердження Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками : Постанова КМУ від 18.12.1996 р. № 1523 (зі змінами та доповненнями) URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1523-96-п>.
6. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків : Розпорядження Держфінпослуг України від 03.02.2004 р. № 39 (зі змінами та доповненнями) URL : <http://www.dfp.gov.ua/217.html>.
7. Про затвердження Рекомендацій щодо аналізу діяльності страховиків : Розпорядження Держфінпослуг від 17.03.2005 р. № 3755 (зі змінами та доповненнями) URL : <http://www.dfp.gov.ua/files/RK-3775.pdf>.
8. Про страхування Закон України від 07.03.96 № 86/96-ВР (зі змінами та доповненнями) URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр/>.
9. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III (зі змінами та доповненнями) URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2664-14/>.
10. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями) URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
11. Базилевич В. Д. Страхування : підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Р. В. Пікус та ін. ; за заг. ред. В. Д. Базилевича. К. : Знання, 2008. 1019 с.
12. Внукова Н. М. Страхування: теорія та практика : навч.-метод. посібн. / Н. М. Внукова, В. І. Успенко, Л. В. Временко та ін. ; за заг. ред. Н. М. Внукової. Х. : Бурун Книга, 2009. 656 с.
13. Криленко В. І., Рудь І. Ю. Страхування : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2019. – 248 с.
14. Осадець С. С. Страхування : підручник / С. С. Осадець, Т. М. Артюх, В. Л. Бабко та ін. ; за заг. ред. С. С. Осадця. К. : КНЕУ, 2002. 599 с.
15. Ротова Т. А. Страхування: навч. посібн. / Т. А. Ротова. К.: КНТЕУ, 2006. 400 с.
16. Смоляк В. А. Страхування: навч. посібн. / В. А. Смоляк, Є. Ю. Кузькін. Х.: ВД "ІНЖЕК", 2007. 272 с.
17. Ткаченко Н. В. Новітні підходи до оцінки платоспроможності страхових компаній в рамках Solvency II / Н. В. Ткаченко // Банківська справа. 2010. № 4. С. 62-71.
22. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг України): офіційний сайт. URL : www.dfp.gov.ua.
26. Ліга страхових організацій України: офіційний сайт. URL : <http://www.uainsur.com>.

Банківська система

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» №2121 III від 07.12.2000р. / Відомості Верховної Ради України URL : www.zakon.nau.ua
2. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. 1999. №29. Ст. 238.

3. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12 липня 2001 року N 2664-III // Відомості Верховної Ради України. 2002. №1. Ст.1.
4. Баленчук П. Д. Банківське право: українське та європейське: навч. посібник / П. Д. Біленчук, О. Г. Диннік, І. О. Лютий, О. В. Скороход; [За ред. П. Д. Біленчука]. К.: Атіка, 1999. 400 с.
5. Вовчак, О.Д. кредит і банківська справа : [підручник] / О.Д. Вовчак, Н.М. Рудицин, Т.Я. Андрейків. К.: Знання, 2008. 564 с.
6. Данік Н.В. Банківська система: Практикум. Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського. – 2021. – 80 с. - 20 прим.
7. Данік Н.В. Банківська система: навчально-методичний посібник (збірник завдань) для змішаної форми навчання. Дніпро: Середняк Т. К., 2022. 47 с.
8. Данік Н.В. Практикум з навчальної дисципліни «Банківська система II» для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2019.- 98 с.
9. Данік Н.В. Банківська система: навчально-методичний посібник (збірник завдань) для змішаної форми навчання. Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського. – 2022. – 79 с.
10. Кириченко О.А. Банківський менеджмент / Кириченко О.А., Гіленко І.В., Роголь С., Сиротян С.В., Немой О. : [навч. посіб.]. К.: Знання-Прес, 2006. 438 с.
11. Костюченко О.А. Банківське право: Банківська система. Національний банк. Банківський нагляд: [підручник] / О.А. Костюченко. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 416 с.
12. Петрук О.М. Банківська справа / [за ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця] : [навч. посіб.]. К.: Кондор, 2009. 464 с.
13. Петрук О. М. Банківські операції : [підручник]. / А.М.Мороз, М.І.Савлук, М.Ф.Пуховкіна та ін.; [За ред. д-ра економ. наука, проф. А.М.Мороза]. К. : КНЕУ, 2000. 384 с.
14. Сухарський В. С. Ощадно-банківська справа : [посібник] / В. С. Сухарський, В. В. Сухарський. [2-ге вид., допов. та перероб.] Тернопіль : Астон, 2003. 464с.
15. Білуха Т. М. Фінансовий контроль : теорія, ревізія, аудит / Білуха Т. М., Микитенко Т. В. К. : Українська академія оригінальних ідей. 2006. 888 с.
16. Вовчак О.Д. Банківська інвестиційна діяльність в Україні / [монографія]. Львів: Вид-во Львів. комерційної академії, 2005. 544 с.
17. Вовчак О.Д., Руцишин Н.М. Банківська справа: [навч. посібник]. Львів: „Новий Світ 2000”, 2008. 560с.
18. Вовчак О.Д., Скаско О.І., Стасів А.М. Банківський нагляд. Львів: „Новий Світ-2000”, 2005. 472с.
19. Вовчак О.Д., Шпаргало Г.Є., Андрейків Т.Я. Платіжні системи. К.: Знання, 2008. 247с.
20. Петрук О. М. Фінансово-банківська статистика: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / П. Г. Вашків, П. І. Пастер, В. П. Сторожук, Є. І. Ткач. К.: Либідь, 2007. 512с.